

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

Kopija: Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius

Originalas siunčiamas paštu nebus

2019-03-08
Vilnius

Dėl Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 4, 6, 7, 10, 10², 11, 21, 22, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 7¹, 7², 7³, 29¹, 29², 29³ ir 29⁴ straipsniais ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 16¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 134 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų

Lietuvos lošimų verslo asociacija (toliau – LLVA) atstovaudama Lietuvoje veikiančias azartinius lošimus organizuojančias bendroves susipažino su 2019 m. kovo mėn. 4 d. registruotu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu Nr. 18-11026(3) bei jį lydinčiais dokumentais.

Išnagrinėjome Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos parengtus Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 4, 6, 7, 10, 10², 11, 21, 22, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 7¹, 7², 7³, 29¹, 29², 29³ ir 29⁴ straipsniais ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 16¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 134 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus ir pakartotinai teikiame savo siūlymus į kuriuos nebuvo atsižvelgta pirminio derinimo metu. **Neprieštaraujame siūlymams reglamentuoti poveikio priemonės ir jų taikymą įstatyme, tačiau manome, kad pateiktuose įstatymų projektuose numatytos poveikio priemonės ir jų taikymas nėra adekvačios ir proporcingos pagal galimus įmonių pažeidimus ir jų pobūdį.**

Poveikio priemonių nustatymas ir skyrimas

Įstatymo projektu išplečiamas Priežiūros tarnybos bendrovėms galimų taikyti poveikio priemonių ratas – nustatomos ženkliai didesnės baudos, kurios būtų skiriamos juridiniams asmenims. Šiuo metu pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) fiziniam asmeniui gali būti skiriama ne didesnė negu 6 000 eurų bauda, tuo tarpu pagal Įstatymo projektus tai būtų minimali galima skirti bauda. Baudos didinamos motyvuojant siekiu skirti tinkamas, t. y. nuo pažeidimų atgrasančias ir proporcingas padarytam pažeidimui, poveikio priemones. Didžiausios baudos būtų skiriamos už pažeidimus, susijusius su lošėjų apsauga (draudžiamos lošimų reklamos skelbimą, skatinimo dalyvauti lošimuose, apribojusių savo galimybę lošti ir atitinkamo amžiaus nesulaukusių asmenų įleidimą į lošimo vietą). **Sutinkame su siekiu užtikrinti kuo efektyvesnę lošėjų apsaugą, tačiau manome,**

kad įstatymų projektuose siūlomos įtvirtinti priemonės šio tikslo įgyvendinimui nėra tinkamos.

Dėl draudimo leisti lošti savo galimybę lošti apribojusiems asmenims, šiuo metu esančios pažeidimų užkardymo priemonės yra neefektyvios, – apytiksliai 5000 apribojusių savo galimybę lošti asmenims nėra užtikrinamas lošimo paslaugų nepasiekiamumas. Piktybiškai nesilaikančių įstatymo reikalavimų bendrovių dažniausiai nepavyksta nubausti ir šiuo metu galiojančiomis nuobaudomis.

Numatant baudų didinimą nėra pakankamai atsižvelgiama į galimą bendrovės kaltę ir pažeidimų svarbą. Įstatymų projektuose numatoma minimali **6000 Eur. bauda už bet kurį pirmą kartą padarytą pažeidimą siekia šiuo metu galiojančių baudų maksimumą už pakartotinį pažeidimą.** Priėmus tokį siūlymą už netyčinį, nereikšmingą pažeidimą būtų taikoma pagal dabartinį lygį maksimali bauda, o esant pažeidimo pakartotinumui (pvz. metų bėgyje buvo padaryti keli skirtingi, bet mažareikšmiai pažeidimai), būtų skiriama jau dviguba nuobauda. Manome, kad drastiškas atsakomybės sugriežtinimas net ir už nereikšmingus ir netyčinius nusižengimus niekaip nepadės pasiekti deklaruojamų įstatymo projekto tikslų.

Pabrėžiame, kad galimi Azartinių lošimų įstatymo pažeidimai pagal savo pobūdį, padarytos žalos dydį, mastą ir kitas aplinkybes gali labai skirtis, todėl įstatymas turi numatyti galimybę priežiūros institucijai konstatavus pažeidimą, baudos neskirti bei atsižvelgus į pažeidimo mažareikšmiškumą, skirti tik įspėjimą nustatant terminą pažeidimams pašalinti. **Siekiant poveikio priemonių adekvatumo siūlome įstatymų projektuose numatyti, kad Lošimų priežiūros tarnyba konstatavusi mažareikšmį pažeidimą, galėtų skirti įspėjimą.**

Griežtesnė atsakomybė gali būti taikoma tuomet, kai bendrovė, suprasdama kokiais veiksmais pažeidžia įstatymą, pakartotinai juos atlieka. Šiuo atveju itin reikšmingas pažeidimo tapatumo požymis. Pagal įstatymo projektą pakartotinumas gali būti ir visiškai nesusijusiais atvejais (pvz. tais atvejais, kai pirmas pažeidimas susijęs su netinkamu lažybų reglamento pritaikymu, o antras su bendrovės reklama). **Todėl siūlome palikti šiuo metu galiojančius baudų dydžius pirmą kartą padarytiems pažeidimams, o didesnes baudas numatyti tik už tapačius pakartotinius pažeidimus.**

Taip pat pabrėžiame, kad lošimų reglamentai numato daugybę taisyklių, kurių lošimų organizatoriai privalo laikytis. Įstatymo projekto 292 str. 1 d. numatyti pažeidimai išskiriami į skirtingus, todėl per vienerius metus padarius tik tokį pat įstatymo pažeidimą, bauda dvigubėja. Tačiau nėra atsižvelgiama į tai, kad ir reglamento pažeidimas gali būti visiškai skirtingas. Taip pat **numatytos minimalios baudos dydis yra beveik tris kartus, o maksimalios - penkis kartus didesnis už šiuo metu galiojančių baudų dydį,** tačiau tokiam baudų padidinimui nėra pakankamai objektyvių aplinkybių – pakartotinai padarytų pažeidimų kiekis nėra kritinis, kad būtų pagrindas griežtinti atsakomybę. Teisingumo ir teisinės valstybės konstituciniai principai suponuoja, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus. **Atsižvelgiant į tai siūlome nustatyti, kad poveikio priemonės už pakartotinį lošimų reglamento pažeidimą būtų taikomos tik esant tapačiam reglamento pažeidimui ir koreguoti 292 str. 4 dalį ją išdėstant taip:** „Bendrovei per vienus metus nuo sprendimo taikyti šio įstatymo nustatytą poveikio priemonę įsiteisėjimo dienos padariusiai pakartotinį šio straipsnio 1 dalyje nenurodytą šio įstatymo pažeidimą **ar tapatų lošimų reglamento pažeidimą,** Priežiūros tarnyba skiria baudą nuo 0,5 iki 1 procento praėjusių kalendorinių metų bendrųjų metinių pajamų (nuo sumos, gautos iš lošėjų statomų sumų atėmus lošėjams faktiškai išmokėtų laimėjimų sumą), bet ne mažiau kaip 8 000 eurų ir ne daugiau kaip 12 000 eurų.“

Viena iš įstatymų projektuose numatomų poveikio priemonių yra bendrovės licencijos sustabdymas ir panaikinimas. Manome, kad galimos pasekmės bendrovei dėl tokios poveikio priemonės taikymo būtų neadekvačios ir neproporcingos galimoms pažeidimo pasekmėms. Tokiu atveju dėl pažeidimų vienoje lošimų vietoje (pvz. lažybų punkte) panaikinus licenciją organizuoti lažybas, bendrovė taip pat netektų galimybės organizuoti lažybas ne tik visuose, jai priklausančiuose lažybų punktuose, bet taip pat ir lažybas nuotoliniu būdu. **Siekiant, kad poveikio priemonės būtų adekvačios bei proporcingos padarytiems pažeidimams siūlome, jog įstatymo projektuose poveikio priemonė „licencijos galiojimo sustabdymas ir panaikinimas“ būtų pakeista į priemonę „bendrovei išduotų konkrečių leidimų galiojimo sustabdymas ir panaikinimas“** (pvz. mažmeninės prekybos bendrovėms pažeidus prekybos alkoholiu licencijos reikalavimus ji yra panaikinama verstis prekyba konkrečioje prekybos vietoje, o ne visose bendrovei priklausančiose prekybos vietose).

Tikimės, kad svarstant pateiktus įstatymų projektus bus išsamiai įvertinti bendrovių, organizuojančių lošimus argumentai bei siūlymai. Manome, kad siūlomi sisteminiai pakeitimai turi būti subalansuoti ir atitinkantys teisinius adekvatumo bei proporcingumo principus.

Pagarbiai

Lietuvos lošimų verslo asociacijos direktorius
Mantas Zakarka